

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет політичних наук
Кафедра соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація»

Розробник

Завідувач кафедри розробника

Завідувач кафедри спеціальності

Гарант освітньої програми

Декан факультету політичних наук

Директор Медичного інституту

Начальник НМВ

Бороденко О. В.

Мейжис І. А.

Оглобліна М. В.

Оглобліна М. В.

Шевчук О. В.

Грищенко Г. В.

Шкірчак С. І.

Миколаїв – 2020 рік

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Філософія	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	226 «Фармація, промислова фармація»	
Спеціалізація (якщо є)	-	
Освітня програма	Фармація	
Рівень вищої освіти	Бакалавр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	1	
Навчальний рік	2020-2021	
Номер семестру:	Денна форма	Заочна форма
	1	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття – самостійна робота студентів	Денна форма	Заочна форма
	18 годин	-
	18 годин 54 години	
Відсоток аудиторного навантаження	40%	
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	Залік	

Розділ 2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

2.1. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Філософія виконує ряд надзвичайно важливих функцій в сучасному світі. Вона вважається теоретичною основою світогляду, сприяє формуванню цінностей у кожного з нас, дає духовні орієнтири та сприяє трансляції соціокультурного досвіду, накопиченого попередніми поколіннями. Окрім того, філософія є методологічною основою для інших наук, і не лише гуманітарних. Завдяки своєму дуже широкому об'єкту дослідження філософія спроможна встановлювати зв'язки між різними сферами людської діяльності та рівнями буття – між життям людини та Абсолютом, між природою та технікою, між психічним світом особистості та віртуальною реальністю. Таким чином, філософія дає уявлення про світ як про певну цілісність. Наше знання про світ, що нас оточує, й про нас самих із фрагментарного стає цілісним, усебічним, «стереоскопічним». Філософія вивчається практично в усіх університетах світу. Зазвичай її опановують студенти першого або другого років навчання. Відомому давньогрецькому філософу Діогену Синопському приписують вислів, що «філософія та медицина зробили людину найрозумнішою істотою». За висловом польського філософа та логіка ХХ століття Тадеуша Котарбінського, філософія не дає цінних результатів, але «сам процес її вивчення дає надзвичайно цінні результати».

Мета курсу: надання знань з філософії як теоретичної основи світогляду людини, або сукупності поглядів на світ у цілому та ставлення людини до світу, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття. Велике значення приділяється проблематиці сенсоутворення, пошукам сенсу існування сучасною людиною. Особливий акцент ставиться на антропологічній проблематиці, філософських засадах людського буття, а також зв'язкам між філософією та медициною. Розглядаються біоетичні аспекти діяльності спеціаліста в галузі фармації.

Курс «Філософія» виконує такі завдання:

- формування у студентів цілісного уявлення про специфіку, об'єкт і предмет філософського знання, історію зарубіжної і вітчизняної філософії, перспективи її подальшого розвитку;
- визначення основних філософських законів, категорій та понять;
- засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності;
- ознайомлення із наявними філософськими концепціями, які розкривають поліфонізм та плюралізм філософського мислення;
- створення умов для формування світоглядно-методологічної культури студентів.

Розроблена програма відповідає освітній програмі та орієнтована на **формування компетентностей:**

Загальні компетенції ЗК 2,3,5,8,9,10,12,14

ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
ЗК 3	Здатність спілкуватися державною та іншою мовою як усно, так і письмово.
ЗК 5	Вміння виявляти та вирішувати проблеми.
ЗК 8	Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.
ЗК 9	Здатність вчитися і бути сучасно навченим.
ЗК 10	Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 12	Здатність зберігати та приумножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, дотримуватись та пропагувати здоровий спосіб життя.
ЗК 14	Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства: усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянства в Україні.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФКЗ	Здатність застосовувати на практиці принципи фармацевтичної етики та деонтології, розуміти соціальні наслідки професійної діяльності
---	------------	--

2.2. Передумови для вивчення дисципліни

Курс «Філософія» органічно пов'язаний з іншими курсами, які вивчаються студентами, серед яких: «Історія України та української культури», «Психологія спілкування», «Етика та деонтологія у фармації», «Історія фармації та медицини», «Методологія наукових досліджень».

2.3. Очікувані результати навчання

В результаті вивчення курсу студенти мають знати:

- основні історико-філософські концепції;
- духовно-практичні засоби вирішення світоглядних та методологічних проблем в історії людства;
- основні філософські проблеми людського буття;
- критерії оцінки змісту людського існування.

Крім того, студенти мають набути таких навичок як:

- свідомо орієнтуватись в цінностях сучасного людства;
- грамотно оцінювати і аналізувати ціннісні аспекти розвитку культури сучасної цивілізації;
- працювати із філософською літературою;
- логічно та творчо мислити задля ефективного розв'язання проблем власного особистісного розвитку та власної фармацевтичної практики;
- обирати належні цінності та керуватися ними у власній фармацевтичній практиці;
- користуватися критеріями істини у фармацевтичній практиці;
- інтерпретувати історико-методологічні принципи філософського пізнання природи і суспільства та їх взаємодії;
- застосовувати загальнонаукові та конкретно наукові методи пізнання та практичної діяльності;

- застосовувати філософські знання для розуміння культурних традицій та їх впливу на розвиток різних галузей медицини;
- визначати морально-етичні засади біоетики та біобезпеки, які ґрунтуються на істинних цінностях і об'єктивних моральних нормах.

Відповідно до освітньої програми очікувані **результати навчання** включають вміння:

ПРН 1	Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності
ПРН 6	Дотримуватись етичних та деонтологічних норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати в команді.
ПРН 14	Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях які виникають в професійній діяльності, з використанням креативних методів та підходів.
ПРН 20	Розуміти і реалізовувати свої соціальні та громадські права та обов'язки. Формувати свою громадянську та соціальну позицію. Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

3.1. Денна форма навчання:

№	Теми	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
1	Філософія, її предмет і роль у суспільстві	1	1	4
2	Особливості філософствування та філософського знання	1	1	4
3	Основні етапи розвитку філософії	4	4	8
4	Онтологія як філософське вчення про буття. Діалектика	2	2	6
5	Свідомість як філософська проблема. Теорія пізнання	2	2	6
6	Суспільство як предмет філософського аналізу	2	2	6
7	Філософська антропологія	2	2	8
8	Філософія культури	2	2	6
9	Феномен науки. Філософія та медицина	2	2	6
	Всього за курсом	18	18	54

Розділ 4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

4.1.1. План лекцій для денної форми навчання

№ лекції	Кількість годин	Тема лекції	Ключові питання, які розглядаються
Лекція 1	2	Філософія, її предмет і роль у суспільстві. Особливості філософствування та філософського знання	1) Визначення філософії. Філософія та філософствування. 2) Виникнення філософії. Об'єкт і предмет філософії. 3) Структура і дисциплінарна будова філософського знання. 4) Роль філософії у сучасному житті суспільства.
Лекція 2	4	Основні етапи розвитку філософії	1) Філософська думка Стародавнього Сходу (Китай, Індія). 2) Античний тип філософствування (Стародавня Греція та Рим). 3) Середньовічна схоластика. 4) Гуманістична філософія Ренесансу. 5) Філософські концепції Нового часу. 6) Філософські течії XX - поч. XXI століть. 7) Філософська думка в Україні.
Лекція 3	2	Онтологія як філософське вчення про буття. Діалектика	1) Філософське розуміння проблеми буття. Уявлення про онтологію як вчення про буття. 2) Співвідношення категорій «буття», «субстанція», «матерія». 3) Принципи, закони й категорії діалектики.
Лекція 4	2	Свідомість як філософська проблема. Теорія пізнання	1) Філософський зміст проблеми свідомості та шляхи її розгляду в історії філософії. 2) Філософське визначення свідомості. 3) Уявлення про знання і пізнання. Гносеологія.
Лекція 5	2	Суспільство як предмет філософського аналізу	1) Суспільство: поняття, основні характеристики. 2) Історичні типи суспільства. Соціальна структура суспільства. 3) Суспільство і природа. Суспільство та техніка. Глобалізація та інформаційні технології.
Лекція 6	2	Філософська антропологія	1) Людина як основний предмет філософського аналізу. 2) Основні філософсько-антропологічні проблеми: природа і сутність людини, антропогенез, сенс життя, смерть і безсмертя, спілкування і розуміння, людина і космос. 3) Ціннісні орієнтації, свобода, відповідальність та криза особи в сучасному світі. Перспективи людини.
Лекція 7	2	Філософія культури	1) Культура: сутність поняття. Матеріальна та духовна культура. 2) Основні елементи культури (цінності, норми,

			санкції), їх різновиди, фактори формування, взаємозв'язок. 3) Поняття цивілізації.
Лекція 8	2	Феномен науки. Філософія та медицина	1) Специфіка і логіка наукового пізнання та його етапи (проблема, факт, гіпотеза, концепція, теорія, ідея як форма наукового знання). 2) Наука і позанаукові форми пізнання (буденне, релігійне, художнє). 3) Емпіричний і теоретичний рівні наукового пізнання. 4) Наука як соціокультурний феномен та соціальний інститут. Етос науки. Філософія та медицина. Підсумкова контрольна робота

4.2. План практичних (семінарських) занять

4.2.1. План практичних (семінарських) занять для денної форми навчання

№ заняття	Кількість годин	Тема семінару	Ключові питання, які розглядаються
Семінарське заняття 1	2	Предмет і коло проблем філософії	1) Особливості філософського підходу до світу. 2) Філософські категорії. 3) Проблема світогляду. 4) Методи та функції філософії.
Семінарське заняття 2	4	Основні етапи розвитку філософії	1) Філософська думка Стародавнього Сходу (Китай, Індія). 2) Античний тип філософствування (Стародавня Греція та Рим). 3) Середньовічна схоластика. 4) Гуманістична філософія Ренесансу. 5) Філософські концепції Нового часу. 6) Філософські течії XX - поч. XXI століть. 7) Філософська думка в Україні.
Семінарське заняття 3	2	Онтологія як філософське вчення про буття. Діалектика	1) Онтологія як розділ філософії. 2) Філософське розуміння проблеми буття. Структура буття. 3) Матерія та її атрибути. 4) Метафізика і діалектика. Закони і категорії діалектики.
Семінарське заняття 4	2	Свідомість як філософська проблема.	1) Філософський зміст проблеми свідомості. 2) Концепції свідомості. 3) Специфіка філософського аналізу пізнання.
Семінарське заняття 5	2	Суспільство як предмет філософського аналізу	1) Філософський аналіз суспільства. Поняття соціального у філософії. 2) Суспільство як система і життєдіяльність людини. 3) Соціальна структура суспільства. Теорії соціальної стратифікації та соціальної мобільності.

			4) Суспільство і природа. Історичні форми взаємодії суспільства і природи.
Семінарське заняття 6	2	Філософське осмислення людини	1) Людина як основний предмет філософського аналізу. Філософські аспекти антропогенезу. Проблема сутності людини. 2) Проблема антропосоціогенезу. 3) Поняття "індивід", "індивідуальність", "особистість" та їх співвідношення. Соціалізація особистості. 4) Проблема сенсу людського існування та багатоманіття способів її розв'язання.
Семінарське заняття 7	2	Філософське осмислення культури	1) Філософія культури. Історичні моделі культури. 2) Культура і цивілізація. Типи цивілізації. 3) Форми культури. Проблема кризи культури. 4) Цінності. Аксиологічний напрям в історії філософії (друга половина XIX ст.).
Семінарське заняття 8	2	Феномен науки. Форми та рівні наукового пізнання	1) Специфіка і логіка наукового пізнання та його етапи (проблема, факт, гіпотеза, концепція, теорія, ідея як форма наукового знання). 2) Наука і позанаукові форми пізнання (буденне, релігійне, художнє). 3) Емпіричний і теоретичний рівні наукового пізнання.
Семінарське заняття 9	2	Наука як соціокультурний феномен. Філософія та медицина	1) Наука як соціокультурний феномен та соціальний інститут. 2) Етос науки. 3) Філософія та медицина. Презентація студентських рефератів.

4.3. Завдання для самостійної роботи

4.3.1. Реферат

З метою засвоєння теоретичних основ дисципліни студенти мають написати реферат на одну із тем (див. нижче) та виступити на семінарському занятті із презентацією свого реферату.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Філософія і наукова картина світу в XX - XXI ст.
2. Основні світоглядні орієнтації людини.
3. Особливості сучасного розуміння філософії.
4. Світогляд як спосіб орієнтації людини в світі.
5. Історичні типи світогляду.
6. Антропологізм і сциєнтизм як тенденції сучасної західної філософії.
7. Сутність феноменології як нового філософського вчення.
8. Проблема буття в античній філософії.
9. Проблема універсалій у філософії Середньовіччя.
10. Проблема субстанції у філософії Нового часу.
11. Онтологічний переворот у філософії XX ст.

12. Еволюція поняття «матерія» у філософії й науці.
13. Детермінізм як принцип філософського осмислення світу.
14. Синергетика: зміст і основні проблеми.
15. Субстанціональна концепція простору і часу.
16. Реляційна концепція простору і часу.
17. Пізнання як відображення і конструювання світу.
18. Роль гіпотези в пізнанні.
19. Проблема як суперечність між знанням і дійсністю.
20. Сучасні теорії істини.
21. Концепція як визначений спосіб розуміння явищ.
22. Позараціональний досвід гносеології: інтуїтивне, містичне, релігійне, екзистенційне знання.
23. Наука як дослідницька програма людства.
24. Проблема критерію істини у філософії та науці.
25. Інтуїція у процесі пізнання та творчості.
26. Проблема творчості в пізнанні.
27. Концепція і теорія як форми наукового пізнання.
28. Істина, правда, омана в пізнанні та практичному житті.
29. Пізнання як вид духовної діяльності.
30. Творчість і світогляд. Методи творчої діяльності.
31. Суспільний ідеал і проблема соціального вибору.
32. Соціальний прогрес та його рушійні сили.
33. Соціально-екологічні наслідки глобалізації.
34. Сучасні концепції суспільного поступу.
35. Діяльність як спосіб існування соціального.
36. Традиції як форми соціального відтворення.
37. Особливості соціальної структури українського суспільства.
38. Нація як соціально-культурний феномен.
39. Самовизначення нації: історія питання та сучасність.
40. Етнос і нація. Перспективи розвитку спільностей і особи.
41. Система природи і суспільства: загальне, особливе, одиничне.
42. Власність і експлуатація: сучасна філософська інтерпретація.
43. Національна самосвідомість і світогляд.
44. Специфіка формування українського менталітету.
45. Психологія і проблема людини.
46. Проблема людини в екзистенціалізмі.
47. Проблема співвідношення біологічного та соціального в людині.
48. Потреби як фактор формування особистості.
49. Взаємодія інтересів суспільства й особистості.
50. Людина — найвища цінність суспільства.
51. Соціальні норми як фактор впливу суспільства на особистість.
52. Специфіка розуміння особистості в різних типах культур.
53. Особистість та її свобода в поглядах світових релігій.
54. Проблема свободи й відповідальності особи на сучасному етапі розвитку світової цивілізації.
55. Проблеми життя та смерті наприкінці ХХ ст. і шляхи їх вирішення.
56. Образи людини та культури в історії філософської думки.
57. Сучасна філософія культури.
58. Сутність символу.
59. Символізація як процес.
60. Символ і образ.
61. О. Шпенглер про культуру та цивілізацію.

Основні вимоги до реферату з філософії містяться в посібнику (с. 40-43):

Філософія: Методичні вказівки до виконання самостійної роботи студентів / Укл. О.В. Борошенко. – Миколаїв: Видавництво ЧНУ ім. П.Могили, 2020. – 62 с.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Ноутбук з підключенням до мережі Інтернет та проектор.

Розділ 5. Підсумковий контроль

5.1. Приклад тестових питань для підсумкової контрольної роботи з дисципліни:

Варіант 1

1. *Що таке філософія?*
 - А) Наука про найбільш загальні закономірності людини та світу
 - Б) Теорія неможливого
 - В) Взагалі не наука
 - Г) Наука про вічне
2. *Найвпливовіші філософи античності:*
 - А) Конфуцій; Б) Сократ; В) Декарт; Г) Платон
3. *Філософські течії XX століття:*
 - А) неотомізм; Б) схоластика; В) екзистенціалізм; Г) неопозитивізм
4. *Філософ, якому належить вислів «Я знаю, що нічого не знаю»:*
 - А) Гоббс; Б) Локк; В) Сократ; Г) Платон
5. *Що таке марксизм?*
 - А) Наука про найбільш загальні закономірності людини та світу
 - Б) Теорія революції
 - В) Філософська та політична течія XIX століття
 - Г) Теорія змови

Варіант 2

1. *Що таке маєвтика?*
 - А) Мистецтво діалогу
 - Б) Методика пошуку істини
 - В) Синонім філософії
 - Г) Напрямок в схоластиці
2. *Найвпливовіші філософи України:*
 - А) Сковорода; Б) Бердяєв; В) Юркевич; Г) Вебер
3. *Філософські течії середньовіччя:*
 - А) позитивізм; Б) схоластика; В) кінізм; Г) патристика
4. *Філософ, якому належить вислів «Світ ловив мене, та не спіймав»:*
 - А) Сковорода; Б) Вернадський; В) Сократ; Г) Бруно
5. *Філософська антропологія вивчає:*
 - А) Людину; Б) Природу; В) Буття світу; Г) Процес пізнання

5.2. Приклад питань підсумкової контрольної роботи з дисципліни, на які студенти мають дати розгорнуту письмову відповідь:

Варіант 1 1. Що вивчає філософія?

2. Коли і чому в філософії з'явилась проблема буття?

Варіант 2 1. Охарактеризуйте головну функцію будь-якого світогляду.

2. У чому сутність парменідового розуміння буття?

5.3. Питання для підготовки до заліку

1. Дайте характеристику основних структурних елементів світогляду.

2. Співставте основні історичні форми світогляду.
3. Проаналізуйте основні передумови виникнення філософії.
4. Охарактеризуйте об'єкт і предмет філософії.
5. Покажіть місце філософії в системі гуманітарних наук.
6. Охарактеризуйте основні функції філософії.
7. Проаналізуйте особливості основних форм буття.
8. Співставте вчення про категорії у Арістотеля, Канта та Гегеля.
9. Проаналізуйте, чому в періоди суспільної нестабільності на перший план висувається саме така функція філософії як функція інтелектуальної терапії.
10. Розкрийте зміст і методологічне значення категорій: одиничне – загальне – особливе.
11. За працею М.Бердяєва “Смисл творчості” проаналізуйте корінні відмінності між філософією та наукою.
12. Поясніть, що означає “вічність” філософських проблем і як це пов'язане з розвитком філософії.
13. Розкрийте проблему співвідношення свободи і відповідальності.
14. Дайте характеристику категорій “причина” та “наслідок” як співвідносних категорій.
15. Дайте класифікацію різних видів причин.
16. Розкрийте зміст категорії “необхідність”, проаналізувавши різні підходи до її розуміння в історії філософії.
17. Розкрийте зміст категорії “випадковість”.
18. Проаналізуйте діалектичний зв'язок категорій “можливість” та “дійсність”.
19. Охарактеризуйте зміст основних законів діалектичного розвитку буття.
20. Поясніть, як співвідносяться поняття «матерія» і «субстанція»?
21. Розкрийте основні особливості античної філософії.
22. Охарактеризуйте філософське знання епохи Середньовіччя.
23. Охарактеризуйте філософське знання епохи Відродження.
24. Дайте характеристику запропонованої Е.Фроммом класифікації екзистенціальних потреб людини. Яку з потреб Ви вважаєте для себе найважливішою?
25. Розкрийте сутність вчення Е.Фромма про типи соціального характеру.
26. Проаналізуйте основні проблеми, що складають предмет дослідження філософії екзистенціалізму.
27. Розкрийте зміст основних категорій філософії екзистенціалізму.
28. Проаналізуйте основні етапи історико-філософського процесу в Україні.
29. Дайте загальну характеристику філософії культури.
30. Розкрийте значення поняття «особистість».
31. Поясніть функції релігії в сучасному суспільстві.
32. Розкрийте роль науки в житті суспільства і людини.
33. Дайте характеристику основних принципів процесу розвитку.
34. Поясніть, в чому полягає сутність символу.
35. Поясніть, чим відрізняється символ від образу.
36. Охарактеризуйте особливості філософського знання Нового часу.
37. Охарактеризуйте особливості філософського знання ХХ століття.
38. Які проблеми переважно хвилюють сучасних філософів України та світу? Покажіть на прикладах.
39. Дайте загальну характеристику філософії постмодернізму.
40. Поясніть, в чому особливості східної філософії.
41. Проаналізуйте особливості розвитку української філософії ХХ ст.
42. Проаналізуйте, в чому цінність людського життя.
43. Назвіть джерела, провідні ідеї та напрями філософської думки Стародавньої Індії.
44. Проаналізуйте провідні ідеї та напрями філософії Стародавнього Китаю.

45. Визначте поняття античної філософії, назвіть етапи її розвитку та загальні особливості.
46. Проаналізуйте співвідношення філософії, науки, релігії та мистецтва.
47. Проаналізуйте взаємозв'язок філософії і міфології.
48. Проаналізуйте розвиток ідей у натурфілософських школах Стародавньої Греції.
49. Визначте поняття "Відродження" та назвіть характерні риси духовного життя цієї доби.
50. Охарактеризуйте провідні напрями ренесансного філософування: гуманістичний антропологізм, неоплатонізм, натурфілософія.
51. Охарактеризуйте основні філософські ідеї Пізнього Відродження.
52. Проаналізуйте філософію Б. Паскаля про місце і роль людини у світі та суспільні стосунки.
53. Охарактеризуйте емпіричний напрям у філософії Нового часу (Ф. Бекон).
54. Охарактеризуйте раціоналістичний напрям у філософії Нового часу (Р. Декарт).
55. Проаналізуйте філософські погляди Дж. Локка.
56. Визначте основні ознаки та особливості Німецької класичної філософії як особливого етапу розвитку новоєвропейської філософії.
57. Проаналізуйте основні ідеї І. Канта.
58. Проаналізуйте філософію Г. Гегеля як найвище досягнення німецької класичної філософії.
59. Поясніть сутність філософії екзистенціалізму (Ж. П. Сартр, А. Камю).
60. Проаналізуйте релігійну філософію ХХ ст.

5.4. Зразок «нульового» варіанту залікового білету

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

Чорноморський національний університет ім. П.Могили
Рівень вищої освіти – бакалавр
Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація»

Навчальна дисципліна

ФІЛОСОФІЯ

Варіант №0

1. Дайте характеристику основних структурних елементів світогляду (40 балів).
2. Проаналізуйте основні ідеї І. Канта (40 балів).

Затверджено на засіданні кафедри соціології. Протокол № ___ від «___» 20__ року.

Завідувач кафедри
Екзаменатор

І. А. Мейжис
О. В. Бороденко

Розділ 6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

6.1. Система оцінювання роботи студентів

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань студентів на заліку згідно розкладу сесії.

Оцінювання проводиться за 200-бальною шкалою університету, яка відповідає аналогічній шкалі ЄКТС. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні дисципліни, становить 200 балів, мінімальна – 120 балів.

Оцінка за поточну навчальну діяльність (ПНД) має складати 60% від загальної, тобто максимальна 120 балів, мінімальна – 70 балів.

Оцінка на підсумковому контролі (диференційованому заліку) має складати 40% від загальної, тобто максимальна 80 балів, мінімальна – 50 балів.

6.1.1. Денна форма навчання

I семестр

№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1.	Опитування та виступи на групових заняттях (передбачено як максимум 10 відповідей)	10 x 7= 70	Протягом семестру
2.	Підсумкова контрольна робота	25	Останній навчальний тиждень
3.	Підготовка та захист реферату	25	Протягом семестру
4.	Залік	80	Заліково-іспитова сесія
	Всього	200	

6.2. Критерії оцінювання

Опитування на групових заняттях – форма контролю, яка дозволяє оцінити вміння студентів самостійно опрацьовувати матеріал та викладати його, відповідати на запитання викладача та колег. Максимальна оцінка за відповідь на семінарському занятті – 7 балів. Критеріями для оцінювання виступають:

Оцінка 6-7 балів ставиться у випадку:

- студент вільно володіє знаннями й уміннями згідно навчальної програми;
- грамотно використовує необхідні для відповіді факти, джерела, посилання;
- висловлює особисту думку, власне ставлення до навчального матеріалу;
- відповідь чітка і завершена, структурована;
- мова грамотна.

Оцінка 4-5 балів ставиться у відповідності з попередніми вимогами, але:

- наявні незначні помилки при використанні визначених програмою знань і умінь;
- добираючи джерела, цитати, студент припускається незначних помилок;
- студент висловлює власне судження, але в аргументації зустрічаються окремі неточності;
- мова достатньо грамотна.

Оцінка 2-3 бали ставиться в такому випадку:

- студент демонструє фрагментарні, поверхневі знання;
- відповідь недостатньо логічна;
- аргументація слабка або майже відсутня;
- існують суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках;
- мова спрощена, з великою кількістю помилок.

Оцінка 0-1 бали ставиться в разі незнання більшої частини матеріалу, відсутності будь-якої логіки викладу, а саме:

- студент не володіє необхідними вміннями та навичками;
- студент не знає більшої частини матеріалу.

Індивідуальна самостійна робота виконується відповідно до визначених завдань та сприяє поглибленому вивченню теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використовувати знання для вирішення практичних завдань. Дана форма самостійної роботи представлена написанням рефератів на основі опрацювання джерел. Максимальна оцінка за реферат – 25 балів. Критеріями для оцінювання виступають:

21-25 балів, якщо:

1. Автором чітко поставлена проблема і представлена власна точка зору (позиція, ставлення) стосовно її вирішення;
2. Проблема розкрита на високому теоретичному рівні, простежено системні зв'язки предмету дослідження, подані обґрунтування заявлених характеристик з коректним використанням філософських та спеціальних термінів, що мають відношення до теми реферату;
3. Надано аргументацію власної думки з опорою на історико-філософську традицію в контексті проблематики реферату;
4. Реферат містить відповіді на всі питання заявленого плану або за відсутності плану повно розкриває заявлену тему.

16-20 балів, якщо:

1. Представлена власна точка зору (позиція, ставлення) стосовно вирішення проблеми;
2. Тема розкрита з конкретним використанням історико-філософських та спеціальних понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки та обґрунтування явно не простежуються);
3. Надано аргументацію власної думки з опорою на факти розвитку філософських уявлень з проблематики реферату;
4. Реферат не містить відповіді на одне з питань плану або заявлена тема розкрита не в повній мірі, зокрема не проаналізовано деякі суттєві характеристики предмету розгляду.

11-15 балів, якщо:

1. Представлено власну точку зору (позицію, ставлення) при розкритті проблеми;
2. Проблема розкрита при формальному використанні історико-філософських та спеціальних термінів;
3. Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти розвитку філософських уявлень з проблематики реферату без теоретичного обґрунтування;
4. Реферат не містить відповіді на два питання плану або заявлена тема розкрита не до кінця, а саме: опущена значна частина суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише деякі суттєві характеристики предмету дослідження.

6-10 балів, якщо:

1. Представлено власну точку зору (позицію, ставлення) при розкритті проблеми;
2. Проблема розкрита на буденному (а не теоретичному) рівні;
3. Аргументація власної думки слабо пов'язана з розкриттям проблеми;

4. Опущено аналіз суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише несуттєві характеристики предмету дослідження.

0-5 балів, якщо:

1. Реферат не містить історико-філософського аналізу;
2. Містить історичне оповідання про філософів чи філософські системи;
3. Робота є плагіатом.

Підсумкова контрольна робота.

Критеріями оцінювання виступають: правильна відповідь на одне тестове питання – 1 бал ($1 \times 5 = 5$). Максимальна оцінка за письмову відповідь на кожне «розгорнуте» питання – 10 балів ($2 \times 10 = 20$).

Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні джерела

1. Губерський Л.В., Андрущенко В.П., Михальченко М.С. Соціальна філософія. – Харків.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
2. Лузан А.О. Вступ до філософії. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 136 с.
3. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій / В.Л. Петрушенко. – Львів: Новий Світ-2000, 2016. – 504 с.
4. Салій А.В., Зінченко Н.О., Біланов О.С. Історія філософії; [2-ге видання, доп.]: Навчальний посібник / Анатолій Салій, Наталія Зінченко, Олег Біланов. – Полтава: Дивосвіт, 2018. – 192 с.
5. Сандюк Л.О. Основи філософії: Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2018. – 412 с.

7.2. Додаткові джерела

1. Бистрицький Є., Пролеєв С, Зимовець Р. Комунікація і культура в глобальному світі. – К.: Дух і Літера, 2020. – 416 с.
2. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія: Посібник для підготовки до іспиту. – К.: Право, 2019. – 136 с.
3. Ємельяненко Г.Д., Абизова Л.В., Мозговий Л.І., Дубініна В.О. Філософія освіти і науки: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, аспірантів та викладачів філософських дисциплін. – Слов'янськ, 2019. – 365 с.
4. Єрмоленко А. Академічна філософія у вимірі парадигмальних змін // Філософська думка. 2018. №6. С. 6-11.
5. Заїченко Г. А. Філософія мови і мова філософії // Філософська і соціологічна думка. 2016. №№5-6, 7-8.
6. Кассен Б. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей (Т. 1-5). Київ: Дух і Літера, 2020.
7. Комаров О. Розчакловуючи Гайдегера: Що таке «поворот»? // Філософська думка. 2019. №3. С. 77-91.
8. Кримський С.Б. Вибрані твори у 4-х книгах [ред. Т. Лютий]. – К.: Альфа-ПК, 2019.
9. Панафідіна О. Класична філософія під ціннісно-історичним кутом зору // Філософська думка. 2019. №2. С. 70-81.
10. Семенюк Е. Філософія сучасної науки і техніки: підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. – [Вид. 3-тє, випр. та доповн.] – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 364 с.
11. Симоненко С.М. та ін. Основи філософії. К.: Центр навчальної літератури., 2017. – 412 с.
12. Симоненко С.М. Практикум з дисципліни «Філософія» для студентів 1 курсу всіх форм навчання: Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2017. – 196 с.
13. Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології: Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2017. – 396 с.
14. Voichenko N. Philosophical understanding of the nature of violence // Anthropological measurements of philosophical research. №12, p. 16-26, dec.

- 2017.
15. Borodenko O. «Body-in-space» in phenomenological reflection: from visual image to symbol / Oleh Borodenko // Гілея: науковий вісник. К.: «Видавництво «Гілея», 2018. Вип. 138 (11). Ч. 2. Філософські науки. С. 87-89.
 16. Diogenes Laertius. Lives of the Eminent Philosophers; [J. Miller, ed.; P. Mensch, trans.]. Oxford: Oxford University Press, 2018.
 17. Frank L.E. What Do We Have to Lose? Offloading Through Moral Technologies: Moral Struggle and Progress // [Science and Engineering Ethics](#). 2020. Vol. 26, pp. 369-385.
 18. Kim J. Philosophy of Mind (2nd edition). – N.Y.: Routledge, 2018.
 19. [Stanford Encyclopedia of Philosophy](#) // <http://https://www.plato.stanford.edu>

7.3. Інформаційні ресурси

1. <http://litopys.org.ua>
2. www.info-library.com.ua
3. www.ji-magazine.lviv.ua
4. www.nbu.gov.ua
5. <http://readbookz.com>
6. www.culturalstudies.in.ua
7. <http://philosophy.kiev.ua>
8. www.univ.kiev.ua/ua/lib/
9. <http://www.filosof.com.ua/publik.htm>
10. <http://www.niss.gov.ua/resourses.html>
11. <http://www.osvita.org.ua/>
12. <http://chtyvo.org.ua/category-5/books/>
13. <http://www.philosophy.ua/>
14. <http://www.psylib.kiev.ua/>
15. <http://www.socd.univ.kiev.ua/LIB/>
16. <http://dialogs.org.ua/ua/>
17. http://www.vuzlib.net/kult_1/_index.htm
18. <http://www.studentbooks.com.ua/>
19. http://kultura.ho.ua/bib_sofia_kf.htm
20. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/INDEX_CULTUR.php
21. <http://naub.org.ua>
22. <http://www.personal.in.ua/>
23. <http://ualibrarium.co.cc/>
24. http://www.viche.info/journal/NAUKOVA_BIBLIOTEKA/
25. http://vesna.org.ua/cgi-bin/a.pl?e_=ruth&l_=i&c_=res